

De IGSD Steenwijkerland/Westerveld fraudeert fors met de behaalde resultaten

De IGSD fraude richt zich op de afgesproken doelstelling, werkelijk gerealiseerde besparingen en het totaal aantal mensen in de bijstand. De besparing in 2016 zal niet de beloofde € 1,9 miljoen zijn, maar slechts maximaal € 50.000,-. Het positieve resultaat van het saldo van in- en uitstroom van 64, wordt voornamelijk veroorzaakt door een groot niet-beïnvloedbaar verloop van maar liefst 58 vanwege verhuizing, AOW en 9 overlijdensgevallen! Het aantal mensen in de (aanvullende) bijstand en overige regelingen ligt niet op de gesuggereerde 1203, maar is mogelijk wel 1800 en dus 50 % hoger. Veroorzaakt door slinkse definitieverwarring van “gemiddeld aantal huishoudens op jaarbasis” met het aantal personen. Begrippen die te pas en onpas door de IGSD verwisseld worden, afhankelijk van het doel op dat moment. Veel mensen met een niet toereikend inkomen (werk, WW of andere uitkering etc.) krijgen een aanvulling vanuit de bijstand. Dit wordt niet in de cijfers vermeld. De oorspronkelijke doelstelling van 1030 gemiddeld aantal huishoudens op jaarbasis per eind december 2016 dus 200 FTE minder, zou een uitstroom van 400 personen betekenen. Hier is plotseling wederom sprake van een definitiewijziging lopende het jaar, in 200 personen! Niemand heeft het kennelijk door.

De geclaimde uitstroom van 134 bevat vermoedelijk vele dubbeltellingen door mensen die bijvoorbeeld dit jaar 4 keer zijn uitgestroomd naar werk.

Het Plan van Aanpak en de gerapporteerde ontwikkeling in klantaantallen worden doelbewust uit het verband gehaald van de totale in- en uitstroom. En ontkoppeld van de financiële gevolgen en de daadwerkelijke gerealiseerde besparing. Met andere woorden: het gaat niet om het aantal mensen dat geplaatst is, maar om het eindresultaat van 400 personen (200 FTE) uit de bijstand. Dat is de afspraak en daar is het geld aan gekoppeld. Voor deze doelstelling is € 1,2 miljoen dit jaar uitgetrokken. Deze doelstelling is niet gehaald met een positief saldo veroorzaakt door werk van + 6 personen = 2 FTE's/manjaren à € 28.000,-. Als indicatie met een +/- marge van 10 FTE's, want de cijfers zijn (nog) niet compleet. En wordt eerder lager dan hoger vanwege de instroom die zwaarder weegt omdat deze vaak een langere periode beslaat.

Ik stel vast dat in de discussie in de raad van Steenwijkerland belangrijke informatie ontbreekt. En dat de juiste vragen niet gesteld worden. Omdat ik ook slechts beschik over dezelfde openbare gegevens als u, kan ik de exacte analyse nu nog niet geven. Maar deze gegevens zijn meer dan voldoende voor een goede indicatie. Vanwege deze urgentie heb ik besloten niet op het rapport van de Rekenkamer te wachten en om u nu al te informeren. Ik heb heel slecht nieuws voor iedereen: voor de uitkeringsgerechtigden, voor colleges en coalitiepartijen. De oppositiepartijen zijn net als de betalende burgers er niet blij mee dat een investering van € 1,2 miljoen niets heeft opgeleverd. En zeker niet de gesuggereerde € 1,9 miljoen! Ik zal de IGSD een beetje helpen: zonder de plaatsingen naar werk, was het resultaat nog droeviger geweest. De politieke gevolgen zullen afhangen van de vast te stellen doelbewuste misleiding cq. verregaande onkunde. De grote winst is wel dat op basis van de resultaten, het project gestopt moet worden. Zodat u niet nog eens een jaar lang € 1 miljoen investeert met niet/nauwelijks rendement.

Om u te helpen breng ik u mijn banenplan van medio 2015 nog even in herinnering. Gebaseerd op de doelgroep vanaf 40 jaar, minimumloon, subsidies ESF en Rijk/Provincie voor loon en organisatie, en heropbouw van WW-rechten en WW-recht na afloop project. Een stuk goedkoper en een stuk

effectiever. Vanwege minder grote afhankelijkheid van werkgevers die het kunnen en willen betalen in eerste instantie.

Geen onomkeerbare beslissingen nemen. Contracten zouden al dan niet verlengd zijn

Colleges en de coalitiepartijen nemen vanwege partij- en collegebelangen een andere positie in dan de oppositie. De IGSD-medewerkers en ondernemingsraden zijn boos op de raadsleden die hen niet genoeg zouden steunen. Verklaarbaar als je verschilt van inzicht over de behaalde resultaten.

Dit probleem kan snel de wereld uit geholpen worden met mijn voorlopige analyse en als op korte termijn antwoord komt op de volgende vragen. Wel gevalideerd, dus gecontroleerd door mijzelf met bestaans- en verbandcontroles. Je wilt namelijk niet alleen de juiste vragen stellen, maar ook zeker weten de juiste antwoorden te krijgen.

Ik ben heel blij dat op uw verzoek de rekenkamercommissie een onderzoek doet. Ik volg deze materie al een aantal jaren. In zijn algemeenheid heb ik veel waardering voor de diepgang en rapportages van rekenkamers. Ik heb echter nog niet eerder gezien dat rekenkamers concreet deze cijfermanipulaties bloot hebben gelegd. Deze misleiding is systematisch en komt in alle gemeenten voor. Daarom heb ik de rekenkamercommissie hierover geïnformeerd.

Vragen die u helpen snel de juiste diagnose te stellen en de juiste beslissingen te nemen

1. Wat is er tot en met november betaald aan bijstandsgerechtigden/ IOAW/IOAZ/ IOW/Bbz? Via de maandverzameloonlijsten vast te stellen en deze voor alle maanden t/m november op te tellen. Het verkregen getal wordt vervolgens vergeleken met gerealiseerde uitgaven van 2015. Deze kunnen binnen 1 uur opgeleverd worden.

2. Wat is het werkelijke aantal unieke personen in de doelgroep? Vast te stellen door de volledige verzameloonlijst van januari en die van november. Deze vraag heb ik medio 2016 al via een WOB-procedure gesteld. Maar in de reactie zat het antwoord niet. Ik ben met een kluitje het riet ingestuurd. Vervolgens gaan we dan deze vergelijken met wat de IGSD suggereert te hebben bespaard. De uitdraai hiervan duurt ook 1 uur.

De getallen van 1230 en 1203 (nulmeting en start van Plan van Aanpak) zijn niet het aantal personen, maar het gemiddelde aantal huishoudens op jaarbasis. Gebaseerd op de uitgaven en gedeeld door het gemiddelde uitkerings-bedrag op jaarbasis van € 13.900 voor Steenwijkerland. De onderbouwing van deze berekening is van belang voor de hoogte van het aantal huishoudens. Ook of de eigen inkomsten meeberekend zijn.

Maar er zitten veel meer personen in de bijstand die een inkomen meenemen en een aanvullende bijstand krijgen van totaal € 430.000 zoals door : werk (10- 15 %), WW, WAO/WIA , IOW, alimentatie etc.

Bijvoorbeeld 3 alleenstaande personen met elk een inkomen per maand van € 600,- , krijgen gezamenlijk $3 \times € 320 = € 960$ aan uitkering. Deze 3 personen worden in de statistieken echter geteld als slechts één gemiddeld huishouden op jaarbasis! Vanuit het kostenplaatje bezien is dit overigens wel te billijken. Vanuit de participatiegedachte een doodzonde, want in plaats van 1203 personen te suggereren zijn dit in werkelijkheid er misschien wel 1800! Dit is maar liefst 50 % meer!

Het CBS baseert zich op de door de gemeenten verstrekte gegevens en telde tot voor kort nog 1570 personen voor beide gemeenten. 15 % daarvan is gehuwd of samenwonend en dus zijn deze 2 personen (exclusief kinderen) maar 1 huishouden.

Mijn voorlopige analyse van de resultaten

De volledige in- en uitstroomcijfers in het overzicht t/m september zijn saldi van elke mutatie. Bewust en zeer misleidend, met hele grote gevolgen. Ondanks de uitstroom van 127 gevallen en de instroom vanuit werk en WW van 67. Dit leidt weliswaar tot een positief saldo van 60, maar door dubbeltellingen etc. niet tot de geclaimde resultaten. De cijfers van de saldi hebben een verschillend waarde en ook in geld/besparingen. Een aantal mensen stroomt 3 à 4 keer per jaar uit. Dit is nog geen volledige uitstroom in FTE. Iemand die in januari instroomt en niet uitstroomt, krijgt het hele jaar zijn uitkering en telt maar voor 1. Iemand die door werk slechts 1 maand uitstroomt telt ook voor 1 (maar 1/12 FTE).

Ik ga uit van de aanname van een gemiddelde werkperiode van 4 maanden, dus $1/3 \text{ FTE} = € 4500,-$. Het saldo van de in- en uitstroom is $346 - 282 = 64$. Het saldo van de niet beïnvloedbare uitstroom door huwelijk, verhuizing, AOW en overlijden = 58. Om de besparing te berekenen wordt dit dus $6 : 3 = 2 \text{ FTE} = € 27.800,-$. Door het ontbreken van de belangrijkste data voor de berekening van de besparing, houd ik nu voorzichtig rekening met een +/- marge van 10 huishoudens gemiddeld op jaarbasis. De kans dat het minder wordt is groter. In de maand december zal het verschil niet meer gemaakt worden (1/12 FTE per plaatsing).

Welk traject is verantwoordelijk voor het resultaat van de uitstroom naar werk?

Er hebben 127 mutaties naar werk plaatsgevonden. Een hele verbetering ten opzichte van vorige jaren, dat wel. Dit aantal is mede te danken aan de aantrekkende economie. Sommige/veel mensen vinden werk zonder bijdrage van de IGSD. Hoe ligt deze verhouding? Welke effectiviteit heeft het aantrekken van meer dan 10 medewerkers daadwerkelijk gehad? Welk resultaat hebben de trajecten Workfast (externen) behaald en MKBGW.

Wat is het aantal werkgevers, welke zijn bezocht en welke (nog) niet?

Hoe verhouden de efficiëntie, effectiviteit en resultaten van de IGSD zich met andere gemeenten?

Maar dat moet wel goed gecontroleerd worden. Meten is weten. Vertrouwen is soms goed, maar controle verdient beter. Zoals nu ook blijkt. Ik kan u helpen om dit in kaart te brengen op een onafhankelijke wijze. Zelfs met onbekende en onvolledige cijfers kunt u veel dossiers tackelen.

Deze grove misleiding is systematisch en maakt deel uit van onderlinge afstemming van gemeenten

Directeur Gerrit van Hofwegen van de IGSD maakte geen gebruik van mijn uitnodiging om dit te bespreken. Weer, net als een jaar geleden toen ditzelfde onderwerp aan de orde was. Dus kiest hij er voor om gelijktijdig met u geïnformeerd te worden. En om door u te worden aangesproken om zich te verantwoorden. Voor de zeer gebrekkige en incomplete resultaatsverantwoording, waarmee hij iedereen bewust volkomen op het verkeerde been heeft gezet. Leidinggevend die de boel besodemieteren geven ook het verkeerde voorbeeld aan hun medewerkers.

Deze analyse zal dan ook veel impact hebben op de vele IGSD-medewerkers die te goeder trouw zijn en wiens vertrouwen hij ook beschaamd heeft. Geen leuk bericht voor de flexibele krachten en zo vlak voor de Kerst.

Indien Van Hofwegen op mijn voorstel voor een gesprek was ingegaan dan had ik hem ook kunnen vertellen dat dit soort frauduleuze resultaatsverantwoordingen overal voorkomen. Bij Gemeenschappelijke Regelingen zoals de Schuldhulpverlening, bij Sociale Diensten binnen gemeenten. In alle maatschappelijke relevante dossiers worden resultaten wat (of veel) mooier voorgesteld dan ze zijn.

Mede door de te kortschietende controle, loopt het steeds verder uit de hand. En als je elk jaar een beetje sjoemelt, ontstaat er een glijdende schaal die steeds grotere vormen aanneemt. En dan is er vaak ook geen weg meer terug. Fraude loont blijkt, slechts in een beperkt aantal ontdekte gevallen niet. En bij ontdekking valt de sanctie te vaak mee/tegen. Welk vervolg dit voor de IGSD, personen, bestuur en toezichthouders gaat krijgen zal de toekomst uitwijzen.

Dit soort fraudes ondermijnen de samenleving en het toch al niet bijster grote vertrouwen in de politiek en ambtenarij. Het tij moet gekeerd worden, anders wordt het van kwaad tot erger. Met mijn hulp kunt u, die de verantwoordelijkheid heeft, dit veranderen.

Manipulaties van de resultaten treffen we aan bij zowel de niet-financiële als ook bij de financiële rapportages/jaarrekeningen van gemeenten

Dit fenomeen treffen we aan zowel bij de niet-financiële gegevens (die nooit gecontroleerd worden door de accountant) als bij de financiële jaarrekeningen van gemeenten. Voor wat betreft dit laatste verwijs ik u naar de brieven van onafhankelijk accountant Leo Verhoef. Jaarlijks vertelt hij uw college en raadsleden over de verschillen van miljoenen euro's tussen uw boekhouding en die van hem. Op mijn vraag aan hem vertelde hij: "Het geld is uitgegeven, maar ik weet niet waaraan". Met of zonder toestemming van de raad?

Ik ken weinig colleges en raadsleden die hem echter serieus nemen. Ten onrechte. Ik geef toe , het is lastige materie voor niet-financiële mensen. Maar ook u bent verantwoordelijk en kunt deskundigheid in huren. Je kunt per slot van rekening ook niet alles weten. Ik kan u vertellen dat ik met mijn methode zijn stellingen gecontroleerd heb. Ik heb daarin bevestigd gekregen dat hij gelijk heeft. Soms is er een gemeente die hem uiteindelijk schoorvoetend gelijk moet geven. Ik ontdekte een universeel oogmerk. Namelijk dat resultaten worden genivelleerd naar boven en naar beneden toe, afhankelijk van het gewenste beste resultaat. En ik ga er op voorhand van uit dat er een causaal/oorzakelijk verband is tussen enkele niet-financiële en financiële manipulaties. Doe je het ene, dan ontkom je er vaak niet aan om het ook met het andere te maskeren. Ik durf te voorspellen dat ik in elk dossier van enige maatschappelijke importantie, een aantal (grote)manipulaties ontdek. Elk dossier is vanaf nu verdacht. Ik begrijp dat dit voor u, in welke positie dan ook, geen prettig gevoel geeft. Nog afgezien van de tijd om het uit te zoeken. Ik help u er graag bij.

Stelt u zich eens voor hoeveel u kunt besparen op trajecten die met de werkelijke cijfers, bijgesteld of afgeschaft kunnen worden. Zodat het maatschappelijk beoogde resultaat ook in de praktijk gaat werken in plaats van slechts op papier! De investering van € 1,2 miljoen voor de IGSD had elders tot minder bezuinigingen kunnen leiden. Het door de IGSD aangevraagde budget voor 2017 heeft u nu al terugverdiend/ bespaard. Althans dat moet natuurlijk nog blijken uit het vervolg. Daar kunt u mogelijk ander gaten mee dichten.

Hoe nu verder?

Stel dat ik u niet geïnformeerd zou hebben. Hoe zou het financiële resultaat dan in april

gerapporteerd worden denkt u? Met of zonder de geclaimde besparing op papier? En hoe gefinancierd? Recht getrokken door het financiële jaarverslag of er op gokken dat niemand het leest en er mooi mee weg komen? Waarvan we moeten erkennen dat dit in het verleden vaak wel dus nooit ontdekt is.

Hoe ethisch is het? Hoe past dit binnen de al dan niet afgesproken Corporate Governance binnen uw organisatie? En wil je zo met elkaar blijven omgaan? Als iedereen het doet wordt het steeds erger. Die garantie krijgt u van mij.

Vertrouwen is en goed, maar controle is beter.

Ik hoop dat u geschokt bent. Ik ben dat niet. Ik ken dit soort processen inmiddels.

Ik citeer de grote filosoof, die ons te vroeg ontvallen is: Johan Cruijff Ik citeer hem: " Je ziet het pas, als je het door hebt!" En net zo toepasselijk voor mensen die zoals ik hun nek uitsteken: " Eerst ben je een gek, later geniaal!"

Of je gelijk krijgt hangt vaak af van de tijd waarin je leeft. Galileo Galilei kreeg gelijk lang na de dood van de verketterde Copernicus, met het bewijs dat de aarde om de zon draait. Overigens de oude Grieken hadden er ook al iets over geroepen, net als de Egyptenaren vóór hen.

De Rekenkamercommissie komt binnenkort met haar rapportage. Ik ben benieuwd of en hoe zij mijn input zal beoordelen in haar rapportage. Gebruikelijk is dat ook al heeft de raad bijvoorbeeld om het onderzoek gevraagd, het college eerst geïnformeerd wordt. Ik kijk met vertrouwen uit naar de conclusies en aanbevelingen. Ik ga hen het gras niet voor de voeten wegmaaien. Maar de rol van de gemeenteraad in ons duale stelsel is groter dan u tot op heden heeft opgepakt. Een controller in dienst van de raad helpt u dit soort dossiers te voorkomen. Met betere informatie, wat iets anders is dan nog meer informatie. Betere sturing, standaard evaluaties, SMART-controles , doelen bereikt en als raad zelf richting geven aan de informatie die u nodig heeft. Niet "nice to know , maar " need to know ". Scheelt u daarbij ook veel leestijd, ook wel fijn en een probleem minder.

Ik heb u geholpen. Helpt u mij en uzelf om uw voordeel hier mee te doen. Voor uw burgers, voor de mensen in de bijstand (10 -15 % hebben inkomsten uit werk). Zij die kennelijk toch actiever blijken te zijn met hun parttime banen dan de IGSD ooit heeft verteld.

De IGSD die sterk heeft ingezet op handhaving om fraude met uitkeringen te voorkomen, blijkt zelf paradoxaal de grootste sjoemelaar te zijn!

Mijn analyse bied ik u met plezier aan : gratis. Dat geldt ook voor de uitwerking na beantwoording van de vragen. Maar ik spreek de hoop uit dat het niet voor niks zal blijken te zijn!

Indien er mensen zijn die vragen, opmerkingen of tips voor mij hebben, dan hoor ik die graag.

Desgewenst anoniem.

Ik wens u hele fijne Kerstdagen en een goede jaarwisseling! En pas op met dat andere explosieve vuurwerk!

Met hartelijke groet,

Peter Westen

Lagelaan 25 7971 AS Havelte

tel: 06-83160546 hp.westen@home.nl